

Brenda Kenegham, Louise Egan
(eds.)

PLASTICS

Looking at the Future and Learning from the Past

Archetype Publications in association with the Victoria and Albert Museum, London, 2008.

Sadržaj: *Introductions; Conservation of Plastics; Scientific Investigation; Collecting Plastics; Aspects of Design; Artist's Intent; List of Contributors.*

Knjiga je zbornik radova istoimenoga savjetovanja zainteresiranih stručnjaka muzealaca, povjesničara plastike i konzervatora, održanoga u londonskome Muzeju Viktorije i Alberta od 23. do 25. svibnja 2007., kada se o plastici govorilo s drukčijeg stajališta nego što je to uobičajeno. O tome da je plastika sveprisutni materijal koji je bez sumnje obilježio prošlo stoljeće, ali i problem ako se ne rješava njezino zbrinjavanje (posebice povika na negativne posljedice njezine neželjene i nepotrebne prisutnosti u prirodi) na ovome se savjetovanju nije govorilo. Plastika je zahvaljujući svojim toliko puta naglašanim dobrim svojstvima postala materijal koji je omogućio izradu novih oblika, zamjenu tradicionalnih materijala, ali i zaštitu umjetnina. Plastika, taj istodobno slavljani i prezirani materijal, postala je temom rasprava povjesničara umjetnosti zahvaljujući svojoj ulozi u dizajnu. Mnogi su je umjetnici prihvatili jer im je olakšala oživotvoriti ideje. Plastika kao materijal 20. stoljeća u čvrstoj je vezi s pojavama kao što su modernizam, potrošačko društvo i globalizacija, koji su obilježili to stoljeće. Zahvaljujući proizvodima kao što su različite posude, tekstil, namještaj te drugi uporabni i umjetnički predmeti ona je postala dio ljudske kulture, pa time i dio muzejskih zbirki.

Ovim se zbornikom nastojalo pokrenuti promišljanje o plastičnim tvorevinama u postojećim muzejskim zbirka. Dok povjesničari plastike naglašavaju važnost i proširenost plastike, ekonomisti njezin doprinos gospodarstvu, a ekolozi opasnosti koje se mogu pojaviti ako se ne riješi problem gospodarenja plastičnim otpadom, umjetnici i muzealci upozoravaju na posve druge probleme koje stvara plastika kao materijal umjetničkoga djela ili pak muzejske tvorevine. Naime, plastika kao materijal tijekom vremena stari i razgrađuje se te na taj način pridonosi promjeni osnovnoga umjetničkoga djela ili proizvoda koji se želi očuvati za buduće generacije. Fotografiranje takvih djela, njihova digitalizacija te pokušaji obnove uglavnom izradom novih tvorevina od nekih drugih plastičnih materijala poboljšanih svojstava često su posljedica brojnih kompromisa.

Muzeji su tijekom prošloga stoljeća uglavnom zaobilazili zaštitu i obnovu plastičnih tvorevina iz svojih zbirki, bila to umjetnička djela ili uporabni proizvodi, te se ovim skupom pokušalo upozoriti na tu problematiku te nastojalo odrediti standarde na tom području. Sve bolje razumijevanje procesa starenja i razgradnje plastičnih materijala dovelo je do definiranja uvjeta u kojima se pojedini plastični muzejski primjerci mogu dulje očuvati. Međutim, mnogi muzeji nemaju dobro katalogizirane svoje plastične tvorevine s preciznim oznakama materijala od kojih su načinjene, čime se smanjuje mogućnost njihova odgovarajućega čuvanja te produljenja njihova vijeka. Isto tako mnogi muzeji nemaju zaposlene stručnjake koji se razumiju u plastiku kao materijal. Stoga među konzervatorima još nije definirano što je najbolja praksa zaštite, očuvanja i obnove plastičnih muzejskih tvorevina, a još manje troškovi koji to prate.

Zahvati u plastične umjetničke i uporabne predmete kako bi se očuvali za buduće generacije još izazivaju dosta polemika među konzervatorima. Dok se o tradicionalnim materijalima kao što su drvo, tkanine od prirodnih vlakana, kamen i dr. te o zaštiti muzejskih vrijednosti od tih materijala među konzervatorima ne spori, moderne metode primjenjive za zaštitu plastičnih muzejskih primjeraka tek se počinju definirati.

Izlaganja održana na spomenutom savjetovanju samo su početak te su ih organizatori objavom zbornika željeli sačuvati kako bi stvorili podlogu za promišljanje o potrebi očuvanja *plastične* kulturne baštine.

Gordana BARIĆ

Nenad Raos

Rječnik kemijskih sinonima

HDKI/Kemija u industriji, Zagreb 2009.

ISBN: 987-953-6894-38-3

Nedavno se pojavila nadasve korisna knjiga o kemijskim sinonimima, autora Nenada Raosa, stručnim krugovima poznatoga po iznimno britkim osvrtima na našu znanstvenu i stručnu svakodnevicu te vrlo ustrajnog popularizatora prirodnih znanosti, posebice kemije. Dovoljno je samo spomenuti njegova nadahnuta predavanja u sklopu *Festivala znanosti*, koji već niz godina uspješno organizira *Tehnički muzej* u Zagrebu. Na neki je način i ova knjiga doprinos popularizaciji prije svega kemije, jer olakšava prepoznavanje mnogih pojmova iz tog područja. Nazivi kemijskih spojeva mijenjali su se, kao uostalom i jezik, tijekom vremena, pa je čak i osobama s dobrim kemijskim osnovama katkad teško prepoznati neki od njih. Da se ne spominje poplava kratica kojima obiluje posebice literatura s engleskoga govornog područja! Manje upućeni čitatelj ove knjige neće moći odgonetnuti ni prvog izdavača koji je isto tako na omotu naveden samo kraticom – *HDKI*. Dakle, već i to upućuje na praktičnost i potrebu za ovakvom literaturom. Zato svakako treba pozdraviti objavljivanje ovog rječnika kemijskih sinonima. Rječnik sadržava različite pojmove, koje je sam autor podijelio u šest skupina:

1. kemijski elementi
2. anorganski spojevi
3. organski spojevi
4. minerali
5. kratice kemijskih društava, časopisa, organizacija i tvrtki
6. opći pojmovi i nazivi kemijskog pribora i uređaja.

U uvodu autor navodi da svrha rječnika nije stvoriti neko novo kemijsko nazivlje, već olakšati snalaženje u kemijskoj literaturi, ...posebice onoj starijoj i za puk pisanoj.